

II.

Qui post patrem sub quatuor ducibus, Stephano, ejusque filio Ludovico nigro, duce Veldentino, atque ex hoc nepotibus Casparo & Alexandro per L fere annos dignitatem officiumque Cancellarii summa cum laude administravit JOANNES, LANGWERT DE SIMMERN, egregie demonstravit, non vanum fuisse augurium, quod de adolescente an. MCCCCXXXIII captaverant Stephanus dux, & Fredericus comes Veldentinus, quum futurum sibi suisque heredibus ministerium ab ipso muneribus liberaliter collatis paciscerentur. Jam enim inde ab anno MCCCCLVII Joannem gravissimo Cancellarii honore illustrem in actis regestisque tabularum invenimus obvium, haud dubitantes, quin is jam ante hanc provinciam sustinuerit, cum inter patrem & filium haud alius intercesserit Cancellarius. Hinc vero patet, ipsum jam STEPHANO duci, qui anno demum istius seculi LVIII imperium per L annos gestum vitamque dimisit,

(a) ad-

zugefagt vnd versprochen hait, vnd auch mich mit keynem elichen Wybe verandern ane irer gnaden vvisen vnd vwillen, vnd han das alles globt vnd zu den heyligen gefsvorn, Des zu Orkunde han ich Nicolaus myn Ingesiegel an diesen Brief gehenkt vor mich vnd den obgnten mynen sone, des ich Johannes vnder deselben myns lieben Vatters Ingesiegel, bekennen getan han, vnd das, vwie Jung ich byn, myn leptage vvole behalten vil, doch vvan ire gnade, odir ire erben so ich alter v wurde, begerten von mir solichs zu ernuvern des vil ich aber gehorsam sin, ane alle vviderredde. Datum vigilia omnium sanctorum anno &c. XLIII.

* Locutio wan er zu sinen tagen Kompt subindicat, Joannem, Nicolai filium, annos quidem pubertatis transgressum fuisse, idemque valide de se suisque ministeriis aliquando fideliter exhibendis promississe, sed minorem annis fuisse. At de impuberibus sollemnis erat prisca locutio, wan er zu sinen Jahren Kompt. Quod quidem observasse haud supervacuum videtur, cum utrumque phrasin promiscue quidem, sed minus vere sumfisse intelligam Ictos haud incelebres, & novissime, qui corpori juris germanici Senckenbergiano operam suam adhibuerunt.

(a) adfuisse consiliarium Cancellariæ præsidem. LUDOVICO dein nigro, Veldentini comitatus domino, etiam comitatus Bipontini hereditatem adeunte, atque per totam fere vitam cum vicinis, maxime FRIDERICO I electore fortissimo, & per disceptationes & per vim decertante, quivis facile intelliget, quæ quantaque negotia Joanni Langwertio, consiliariorum principi, fuerint obeunda. Atque idem ducis sui bellicosi castra ubique secutus in fatali illo bello, quod Ludovicus dux, tanquam cæsarís & imperii legatus, Reichshauptmann, adversus Fridericum heroem inuictum an. MCCCCLXX & sequenti gessit, adfuit & armis (b) & consilio, reque infeliciter gesta præcipuus pacis auctor exstitit (c). Talibus laboribus, quos enarrare nimis longum foret, gratiam heri sui omnino meruit, atque præmiorum subinde ac beneficiorum tulit mercedem. Tanta certe in eo erat prudentia fidesque, ut ejus consilio ac ministerio se destitui nollent etiam post Ludovici obitum

C 2

tum

-
- (a) Annum 1459 fatalem demum fuisse Stephano duci, recte statuit *G. C. Joannis* in notis ad *Parei hist. Pal.* p. 181 atque in vita ejus germanice brevibus descripta § XXIII & XXV tum argumentis tum auctoritate *I. L. Beutheri*, bibliothecarii quondam Bipontini, probavit. Non solum vero d. 6 Febr. 1459 superstes fuit, quod monuit collega mihi conjunctissimus, *Frid. Exter*, in serie numorum palatinorum illustrata, quam inscripsit *Versuch einer Sammlung von Pfälzischen Medaillen* etc. § XXXIII p. 48 sq. Sed bonam anni partem ipsum vixisse docet inscriptio arcis Meisenhemensis, cujus pars, dicta *der Stephans Stock*, eodem jubente an. 1559 exstructa est. Legere licet illam in orat. *de Meisenhemio*, curis b. parentis mei, *J. Ph. Crollii*, an. 1727 Biponti edita p. 12, not. *
- (b) In indice aulicorum & ministerialium, qui tum ducem secuti sunt, primus a duce legitur: *Johan Langwirt sines gnaden Cangler V Pferde*. Sequitur: *Wernher von Esch Hofmeister III Pferde* etc.
- (c) cf. ampl. *Kremerum* in *vita Frid. I*, L. V, § XVII, p. 448.

tum filii Caspar (d) & Alexander, qui uterque virum egregium beneficiis auxerunt. ALEXANDRO dein solirerum potito confiliorum dux adfuit comesque perpetuus (e). Hunc quidem ad comitia illa Wormatiensia, ob pacis publicæ profanæ & iudicii supremi cameralis constitutionem celebratissima, proficiscentem comitati sunt *Adamus de Soetern*, aulæ curiæque magister, & *Joannes Langwert de Simmern* Cancellarius (f). Quod ad ejus collegas attinet, tum superioris ordinis, tum inferioris, habuit is per longum istud temporis spatium plures. An inter illos jam referre oporteat Bernhardum *Kranich de Kirchheim*, qui an. MCCCCXXXVIII magistrum curiæ gessit, incertus sum. At certi sunt, qui ab an. MDCCCCLXX

-
- (d) Is d. 13 Aug. 1390 Cancellario huic suo feudum castrense in arce Circella suo & fratris Alexandri nomine indulgit ad normam antiquioris investituræ; cf. Statum causæ antischorrenburgianum &c. inter adjuncta N. XXXVI, p. 38.
- (e) Qua ratione Caspar exciderit imperio, idque sibi uni arripuerit Alexander dux, clare edisserit historicus coævus, *Ladislaus Suenthemius* in famil. com. palat. apud excell. *Oeselum scriptt. Boic. T. II, p. 579* (Caspar) *fuit simplex, probus & pacificus & per fratrem suum Alexandrum captivatus, & in carceribus adhuc detinetur, quia fuit vox & fama, quod principatum suum vellet tradere in manus Palatini Rhæni Philippi*. Scilicet Caspar & patri, qui cum uxore sua Johanna testamento an. 1479 sanciverat, ut alter quoque filius Alexander particeps esse deberet hereditatis, cet. & fratri huic suo iratus, postquam uxoris Amaliæ obitu spem procreandæ sobolis abiecerat, an. 1481 Philippum electorem agnatum principatus, quem sibi tanquam seniori soli deberi contendebat, heredem instituit. Quamvis igitur aliquantum temporis post Ludovici patris obitum (an. 1489) fratrem Alexandrum in imperii consortium ex testamento paterno admittere deberet, varia tamen in fratrem machinatus fuisse videtur, quæ hunc impulerunt, ut illum in carceres coniiceret, in quibus vitam consumsit ad an. usque 1527.
- (f) Cf. *Hertzogii Chron. Alsat. L. II, p. 150.*

MCCCCLXX idem tenuere *Wernherus de Esch* (g) *Johannes de Schwartzenberg* (h), *Fridericus Blick* (de Lichtenberg) (i) *Dietherus de Frawenburg* & *Adamus de Soetern* (k). Collegis in cancellaria usus idem est obsequentibus *Petro de Bergzabern*, scriba seu protonotario, dein *Johanne Meisenheimer*, secretario, de quo quædam postea dicemus. Diem tandem obiit supremum d. V Jun. an. MDII (l), atque ex *Otilia Meyia de Lamsheim* filium reliquit heredem *Georgium Langwerdt* de *Simmern*, qui dein partem beneficiorum in molendino Bœbelshemensi eamque ad feudum castrense in Kirckel spectantem vendidit *Jacobo Schorrio* de *Hafell* atque in Rhingaviam concessit, sedem familiæ a se propagatæ novam constituturus (m).

C 3

Inde

- (g) Vide supra not. (b)
- (h) Qui an. 1471 successit Wernhero de Esch. Eodem anno mihi se obtulit *Henricus de Beymelburg*. Mareschallus.
- (i) Is primum mihi obvius fuit an. 1478 cum consiliariis equestri ordinis *Johanne de Schwartzenberg*, exmagistro. *Hans Blick*, *Martino Roeder* (de Rodeck) & *Casparo de Berckule*. Blickius magister recurrit an. 1481, quo eodem anno Caspar princeps imperii paterni cum fratre socius proprium magistrum habuit *Bickerum Landschad*, (postea magistrum curiæ archipalatinæ supremum); vide Caspari tabulas traditionis in *statu causæ succ. Bispont*. P. II, n. XXVIII p. 64.
- (k) Quem jam an. 1495 obvium habui. Dimisit ille magistrum post Alefandi ducis obitum, atque illud præfectura S. Wandalini commutavit; sed recepit tamen consilii honorem. Obiit d. 29 Oct. 1520 cf. *Humbrachtum* l. c.
- (l) Ita habet *Humbrachtum* l. c. idque confirmatur literis investituræ, quas recepit filius Georgius d. 10 Nov. 1502 cf. *Statum causæ Antischorrenburgianum* inter adi. n. XXXVII, p. 38 sq.
- (m) *Humbrachtum* l. c. & modo laud. deductionem Antischorrenb. p. 21 & adi. n. XL p. 40. *Georgius* sororem habuit *Margaretham*. De aliis fratribus aut sororibus silent tabulæ nostræ.

† †

Inde a *Langwertii* obitu viginti & septem annorum spatium effluxit, quo nemo primarii hujus inter civilia officii dignitatem tenuit. Interea Cancellariæ præfuit JOHANNES MEISENHEIMER, secretarius idemque a consiliis, vir insigni prorsus auctoritate & gratia pollens. Hinc & eum inter multos legit Alexander dux, cum is in testamento suo an. MDXIII condito (a) Margaretham conjugem constitueret tutricem filii Ludovici II s. junioris, eique consiliarios adjungeret quatuor, *Henricum Blick de Lichtenberg*, & *Henricum de Schwartzenburg* equites, *Philippum de Gönheim* & *Johannem* secretarium, qui in consilium adhiberent juris consultum, *Wendelinum Dürrium*, juris licentiatum, aut alium quemque juris peritissimum. Quum enim an. MCCCCLXXXV judicium camerale supremum institutum esset, opus jam erat magis in omnibus provinciis viris legum peritis, quales tum apud nos fuere *Petrus Kyrffer*, J. U. D. & consiliarius, *Wendelinus Dürr*, *Wilhelmus Sefster* ceteri. Johannem vero *Meisenheimerum* officio secretarii principis & consiliarii functum esse etiam an. MDXX, regesta actorum docent, unde suspicor, ipsum Cancellarii vices ad an. usque MDXXVII, quo *Schorrius* primum in curiam advenit, administrasse. Filios reliquit *Theobaldum*, dioceseos Novicastellanæ correctorem, & *Johannem*, eundem credo cum rectore ecclesiæ bipontinæ, qui primus sacra Evangelicorum inter pastores bipontinos probavit. Per idem temporis intervallum, quo *Johannes* inter secretarios principem locum tenuit, curiæ magistrum gesserunt *Guilielmus Hommel de Staufenberg* ab an. MDXV (b), atque post ipsum ab an. MDXXVIII *Petrus de Vvachenheim*.

III.

- (a) Quod vide in *statu causæ succ. bipont.* P. II, edit. 1729, Probatt. N. XXIX, p. 64 sqq.
- (b) Die Lunæ post dominicam Cantate illud suscepit, ejusque conjux *Agnes Meygia de Lambsheim* eodem die magistra gynæcei renunciata est.